

พญาอชุตตราช

พญาอชุตตราช เป็นกษัตริย์ลำดับที่ ๓ ในราชวงศ์สิงหวัติ หลังจากรัชกาลของพระเจ้าสิงหนวัติกุมาร และพญาพันธนติ ตามตำนานสิงหนวัติกล่าวว่า พระองค์ขึ้นครองราชย์เชียงแสน ในปีที่พระพุทธเจ้าเสด็จปรินิพพาน ในรัชกาลของพระองค์ได้มีพระมหาเถร ชื่อพระมหากัสสปะเถรเจ้า ได้นำพระธาตุคูด้ามมีดข้างซ้ายของพระพุทธเจ้าองค์หนึ่ง พร้อมทั้งธาตุเจ้า คือ ทันตราตุ คลมาธาตุ สรีรธาตุ รวมพระธาตุ ๕๐๐ พระองค์ใส่โกศแก้ว นำมาถวายพญาอชุตตราช

ในตำนานพระธาตุคอกตุง ตอนหนึ่งกล่าวว่า ครั้งนั้น พระองค์นำพระธาตุบรรจุในโกศทองคำ ช้อนโกศแก้ว นำไปประดิษฐาน ณ บนยอดคอกตุงเมืองเชียงแสน จากนั้นทรงโปรดให้ชาวมลักขุ ซึ่งมีผู้นำคือ ปู่เจ้าลาวจก รวมทั้งครั้นชาวมลักขุ ๕๐๐ ครั้น อุปัฏฐากองค์พระธาตุ ให้เป็นข้าพระศาสนา บนยอดคอกตุง เพราะครั้งนั้นพระมหากัสสปะเจ้า

ได้อธิษฐานคันตุง (ชงยาว ๒๓,๐๐๐ วา กว้าง ๕๐๐ วา) ทางไว้ให้บูชา พระมหาธาตุบนเขานี้จึงให้ชื่อต่อมาว่า คอกตุง ต่อมาพญาอชุตตราช ได้สร้างเจดีย์องค์หนึ่ง ทับเกษาธาตุที่ถ้ำปุมและถ้ำเปลวป้องกันศักราช ๓๑ ปี ดับได้เดือน ๖ ขึ้น ๑ ค่ำ พระองค์ทรงเป็นกษัตริย์ที่อุปถัมภ์พระศาสนาในตำนานกล่าวพระนามพระองค์ บางคราวว่า "พระยาอชุตตราชธรรมิกราช" ทรงมีราชเทวีนามว่า พระนางปทุมวดี ซึ่งตามตำนานสิงหนวัติกล่าวว่า ทรงครองราชย์นครเชียงแสนเป็นเวลากว่า ๑๐๕ ปี เสด็จสวรรคตศักราช ๑๐๐ ปี เมื่อได้

(เรียบเรียงจาก ประวัติพระธาตุคอกตุง, ตำนานสิงหนวัติฯ , ประชุมตำนานลานนาไทย)

ที่มาของข้อมูล

“พญาอชุตตราช.” 2546. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ: 10 ตุลาคม. จาก
<http://www.lannaworld.com/person/prAchutta.htm>